

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Cieszyn teatralny.
I bez granic**
| s. 3

**Gródek
- kopalnia talentów**
| s. 4

**Między jednym
a drugim
brzegiem Olzy** | s. 5

Spotkanie »najgorszej orłowskiej klasy«

42 uczniów w jednej klasie, z czego zaledwie 12 dziewcząt. Reszta – nieźle rozbrykani chłopcy. Brzmi, jak prawdziwy koszmar pedagoga. A jednak, taka klasa rzeczywiście istniała, w Gimnazjum Polskim w Orłowej-Łazach, i faktycznie była ona postrachem nauczycieli. Minęło 55 lat odkąd jej uczniowie zdali maturę. W sobotę spotkali się w Hotelu Na Frysztańskiej w Karwinie.

– Wierzyć się nie chce, że minęło 55 lat, od czasu, gdy zdaliśmy nasz egzamin maturalny. Byliśmy, jak wiadomo, klasą niesforną, klasą najgorszą, nierzadko spotykały nas zwroty typu: „będzie z ciebie inżynier jak z capa ogrodnik” – witała przybyłych na spotkanie maturzystów z rocznika 1955 Aleksandra Wania. – Wyrosliśmy jednak na ludzi prawych i nie byle jakich – dodała od razu pani Aleksandra.

Rzeczywiście, z tej „feralnej” klasy wywodzą się osoby znane ze swej różnorodnej działalności na Zaolziu i nie tylko. Są działacze zaolziańscy – Jerzy Czap, były prezes Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, artyści – Zbigniew Kubeczka, ludzie polityki – Franciszek Tobała, pracował m.in. w Wydziale Handlowym Ambasady Czechosłowackiej w Warszawie, nauczyciele – Piotr Żabiński, długoletni dyrektor szkoły pielęgniarskiej w Karwinie oraz Irena Machej, dziennikarce – Irena Stonawska, długoletnia redaktorka „Głosu Ludu” i „Naszej Gazetki”, a także przedstawiciele wielu innych profesji, m.in. pilot samolotów naddźwiękowych – Władysław Do-

Wspólny toast 55 lat po maturze.

nocik, jak również wybitny architekt – Tadeusz Nawalany. – Przez pierwsze pół roku nauki w gimnazjum mieliśmy innego wychowawcę, po tym czasie przejął nas, jako najgorszą

klasę, profesor Władysław Palowski. Pozostał naszym opiekunem aż do matury w 1955 r. – opowiadała Irena Stonawska. – Niestety, dziś nie żyje już kilkunastu naszych szkolnych ko-

legów, nie ma naszych profesorów, nie istnieje nawet nasza kochana buda – wspominała Aleksandra Wania. – Porzucamy jednak nasze zmartwienia i staramy się spędzić to popołudnie w

miłej, serdecznej atmosferze – dodała.

WITOLD BIERNAT
Szkolne wspomnienia niektórych uczniów „najgorszej klasy” opublikujemy w sobotnim „Głosie Ludu”.

»Arkadia« nagrodzona

Ogłoszono wyniki 6. edycji Wielkiego Konkursu Fotograficznego „National Geographic Polska”. Wśród nagrodzonych zdjęć znalazła się praca „Beskidzka arkadia” autorstwa Jakuba Połomskiego, mieszkańca Cieszyna. Jury oceniło w sumie ponad 48 tys. zdjęć. Zwycięskie fotografie trafiły na łamy październikowego wydania „National Geographic Polska”. Zdjęcie pt. „Beskidzka arkadia” zostało wykonane w kwietniu 2007 roku w Koniakowie. –

Fotografia przedstawia zabudowania widoczne ze szczytu góry Ochodzita tuż przed zachodem słońca. Ludowa legenda głosi, iż szczyt należało obchodzić, bo często przesiadywali na nim zbójnicy – stąd nazwa – opisuje zdjęcie autor. Wielki Konkurs Fotograficzny „National Geographic Polska” to już tradycja wśród miłośników fotografii. W ciągu minionych sześciu lat do redakcji miesięcznika nadesłano blisko 300 tys. fotografii. (gc)

Fot. ARC

„Beskidzka arkadia” autorstwa Jakuba Połomskiego.

Drozsza energia powodem do zmartwień

W przyszłym roku należy się spodziewać znacznych podwyżek cen energii elektrycznej. To kolejny powód do zmartwień zarówno dla gospodarstw domowych, jak i samorządów gminnych, firm czy kół PZKO.

Dziennik „Młoda fronta Dnes” opublikował obliczenia, które otrzymał od firmy ČEZ. Wynika z nich, że gospodarstwa domowe będą płaciły za energię elektryczną nawet o 18 procent więcej, a duże firmy o 27 procent więcej. W Republice Czeskiej wyrośnie w br. najwięcej elektrowni słonecznych w historii. Szacuje się, że suma ich mocy mogłaby się równać mocy elektrowni atomowej w Temelinie. Państwo zagwarantowało właścicielom elektrowni słonecznych, że przez następne 20 lat będzie od nich kupowało energię po atrakcyjnych cenach. Za drogi prąd zapłacą wszyscy odbiorcy. Podwyżki martwią m.in. samo-

regów, nie ma naszych profesorów, nie istnieje nawet nasza kochana buda – wspominała Aleksandra Wania. – Porzucamy jednak nasze zmartwienia i staramy się spędzić to popołudnie w rządowców. Z kas gminnych opłacana jest energia zużyta przez urzędy, szkoły i przedszkola, miejskie placówki kulturalne i sportowe, a także oświetlenie publiczne. – Dla nas podwyżka to niemały problem, ponieważ jesteśmy jedną z najbiedniejszych gmin w okolicy. Sami jesteśmy za słabi, by wynegocjować korzystne warunki, lecz zaczynamy rozmawiać o tym problemie z innymi gminami, zrzeszonymi w Mikroregionie Zapory Žermanickéj i Cierlickiej. Wspólnie będziemy się starali wynegocjować korzystne ceny z co najmniej roczną gwarancją u któregoś z alternatywnych dostawców prądu – powiedział redaktor wójt Olbrachcic, Vladislav Šipula. Podwyżka będzie oznaczała również wzrost wydatków kół PZKO. – Za prąd, który zużyjemy w Domu Polskim Źwirki i Wigury, płacimy rocznie ok. 40 tys. koron. Ciąg dalszy na str. 2

ZDARZYŁO SIĘ WYBUCH GAZU

Dwie osoby ranne, 14 ewakuowanych, straty sięgające czterech milionów koron – to bilans sobotniego wybuchu gazu w jednym z mieszkań w Karwinie-Raju. Wybuch nastąpił przed godz. 11.00 w pustym lokalu znajdującym się na najwyższej kondygnacji trzypiętrowego domu. (wib)

POGODA

wtorek

środa

dzień: 13 do 15 °C
noc: 8 do 5 °C
wiatr: 2-4 m/s

dzień: 13 do 15 °C
noc: 7 do 4 °C
wiatr: 1-3 m/s

9 771212 422027

1 0 1 1 4

KRÓTKO

OWOC
DLA KIEROWCY

KARWINA (wib) – Słodkie jabłko lub kwaśną cytrynę z rąk dzieci szkolnych otrzymywali kontrolowani przez policję kierowcy. Na jabłko zasłużył wzorowy uczestnik ruchu drogowego, cytrynę przydzielano za przekroczenie przepisów. – Spośród 62 skontrolowanych pojazdów cytrynę otrzymało 12 kierowców, w głównej mierze za przekroczenie niedozwolonej prędkości – przyznał rzecznik karwińskiej policji, Jaroslav Kus. Karwińska inicjatywa była wspólnym przedsięwzięciem policji, Fundacji Zdrowe Miasto Karwina oraz Szkoły Podstawowej Przy Lesie.

* * *

POWIAŁO GROZĄ

KARWINA-FRYSZTAT (wib)

– Niebezpieczeństwo wybuchu zawisło w niedzielę nad stacją benzynową przy ulicy Bogumińskiej w Karwinie-Frysztacie. Interwenujące na miejscu trzy jednostki straży pożarnej stwierdziły, iż w podziemiach stacji palą się plastikowe torby. Przy pomocy specjalistycznego sprzętu strażacy zabezpieczyli zbiorniki z paliwem oraz ręcznie wyciągnęli palące się tworzywa. Pożar nie spowodował żadnych strat, nikt w nim także nie ucierpiał. Jednak w razie wybuchu okolica stacji zostałaby prawdopodobnie zrównana z ziemią.

* * *

NA 80-LECIE

OSTRAWA (wib) – 28 października minie 80 lat od uroczystego otwarcia ostrawskiego ratusza. W związku z jubileuszem od 4 października we wnętrzach budynku oglądać można wystawę pn. „Nowy ratusz 80-letni”. Ekspozycja jest wyjątkową okazją do spojrzenia w historię tej dominanty miasta – można zobaczyć, jak wyglądała jej budowa, poznać niezrealizowane projekty budynku itp. Wystawa czynna jest przez siedem dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-19.00, w weekendy od 9.00 do 19.00.

Drozsza energia...**Dokończenie ze str. 1**

Gdyby podwyżka wynosiła 20 procent, oznaczałoby to dodatkowych osiem tysięcy – wyliczył prezes Koła w Cierlicku-Kościelecu, Tadeusz Smugała. Dom ogrzewany jest węglem. – Za węgiel płacimy rocznie ok. 30 tys. koron. Jego cena też stopniowo rośnie – dodał prezes.

Od stycznia rosla również cena gazu. – W ub. roku jego cena dla gospodarstw domowych, które są klientami RWE, spadła średnio o 11 procent. W trakcie br. wzrosła o 7,9 procenta – przyznaje rzecznik największego dostawcy gazu, spółki RWE, Martin Chalupský. Niemniej w ostatnim kwartale ceny pozostały bez zmian. – Bazując na cenach produktów ropnych, musielibyśmy je podnieść, lecz przez ostatnie miesiące umocnił się kurs korony wobec dolara, dzięki czemu udało się zneutralizować ten wpływ. Dlatego nie będziemy zmieniali cen przed rozpoczęciem sezonu grzewczego – zapewnił rzecznik. **(dc)**

Zielony czwartek w wydaniu wrześniowym

Nietypowy widok pasącej się przed budynkiem czesko-cieszyńskiej Średniej Szkoły Rolniczej krowy zwiastował w miniony czwartek, iż właśnie odbywa się tu druga edycja „Prezentacji szkolnictwa rolniczego mikroregionu Śląsk Cieszyński”.

Poszczególne punkty programu odbywały się w budynku szkoły, otaczającym ją ogrodzie oraz pobliskim parkingu przy dworcu autobusowym. Impreza, która rozpoczęła się rano i trwała do godzin popołudniowych, prezentowała szeroką ofertę produktów i usług związanych z rolnictwem,

Fot. WITOLD BIERNAT

Popularna Mučka – jedna z atrakcji dnia szkolnictwa rolniczego.

hodowlą zwierząt, ekologiczną żywnością i zdrowym trybem życia. Na terenie szkoły odbywał się tradycyjny Biojarmark, na którym uczniowie zachwalali zalety zdrowego trybu życia i zdrowego odżywiania, wystawiali wyhodowane przez siebie i przyjaciół szkoły tradycyjne czeskie rośliny uprawne. Na otwartym powietrzu odbywały się wystawa sprzętu rolniczego, prezentacje farm ekologicznych, klubu jeździeckiego, pokazy zwierząt domowych, strzyżenia owiec czy też odsadzania królików. W ciągu całego dnia odbywały się również liczne konkursy, m.in. zręcznościowy – w prowadzeniu traktora z przyczepą, a także tresury psów. Impreza połączona została z dniem otwartym czesko-cieszyńskiej Średniej Szkoły Rolniczej. **(wib)**

Z miasta na obwodnicę

Władzom Czeskiego Cieszyna po długich pertraktacjach udało się wynegocjować zakaz wjazdu samochodów ciężarowych do centrum miasta. Chodzi o pojazdy ważące ponad 12 ton.

– Podczas ostatniego weekendu zainstalowaliśmy tablice informujące o zakazie. Czynności te były poprzedzone długimi rozmowami

z Urzędem Wojewódzkim, policją, Dyrekcją Dróg i Autostrad oraz Zarządkiem Dróg – wyjaśnia rzeczniczka magistratu, Dorota Havlíková.

– Po otwarciu obwodnicy udało nam się przenieść znaczną część tranzytu poza miasto, jednak niektórzy kierowcy korzystali wciąż z wygodniejszej dla nich drogi prowadzącej przez centrum. Stąd ko-

nieczne było takie posunięcie – tłumaczy burmistrz miasta Vít Slovák. Zakaz nie dotyczy zaopatrzenia sklepów, znaki informujące zostały umieszczone tak, by umożliwić kierowcom dojazd do stacji benzynowej Slovnaft oraz skorzystanie z obwodnicy miasta.

W związku z wprowadzonymi ograniczeniami doszło też do zmia-

ny organizacji ruchu na ulicy Karwińskiej, na skrzyżowaniu z drogą dojazdową do przejścia granicznego w Kocobędzu.

– Zmiana ta powinna m.in. korzystnie wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa – mówi Tomáš Hloušek, kierownik Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Czeskim Cieszynie. **(wib)**

Ośrodki pomocy otwarte dla wszystkich

Wczoraj w całym kraju rozpoczął się Tydzień Usług Socjalnych. Organizatorami akcji, która swą premierę miała w ub. roku, są Stowarzyszenie Organizacji Usług Socjalnych RC oraz Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej. Szerokim rzeszom zainteresowanych zaprezentuje się wiele placówek z naszego regionu.

W Republice Czeskiej działa ok. dwóch tys. organizacji zajmujących się usługami socjalnymi i pomocą społeczną. W sektorze tym pracuje kilkadziesiąt tysięcy osób, które zaspokajają potrzeby seniorów, osób niepełnosprawnych, ludzi, którym zagraża wykluczenie społeczne. W naszym regionie największą organizacją tego typu jest Diakonia Śląska. W ramach Tygodnia Usług Socjalnych odbywają się w jej ośrodkach Dni Otwarte. – Nasza oferta jest naprawdę bogata. Chętni mogą zwiedzić poradnie, schroniska dla bezdomnych, warsztaty socjalno-terapeutyczne, ośrodki asystencji osobistej i inne –

zaprasza Markéta Stanieková. Już w piątek odbył się Dzień Otwarty w kilku trzynieckich ośrodkach. Dziś można odwiedzić Poradnię Obywatelską w Karwinie-Frysztacie i ośrodek „Tabita” w Czeskim Cieszynie, zajmujący się asystencją osobistą. Jutro otwarte będą cztery placówki w Karwinie: warsztaty terapeutyczne „Hosana” w Parku Zdrojowym w Darkowie, biuro Asystencji Socjalnej we Frysztacie, ośrodek niskoprogowy dla dzieci i młodzieży „Pohoda” oraz „Eunika”, ośrodek pomocy dzieciom niepełnosprawnym w Raju. W czwartek odbędą się Dni Otwarte w ośrodkach dla osób chorych psychicznie „Jordan” i „Ranczo Niebory” w Trzyniecu oraz w schroniskach dla bezdomnych „Bethel” w Trzyniecu-Kanadzie i Czeskim Cieszynie. Zwiedzić można będzie również ośrodek dzienny „Eden” dla osób niepełnosprawnych w Czeskim Cieszynie.

Swe usługi przedstawia również Caritas Diecezji Ostrawsko-Opaw-

skiej, choć bardziej niż z Tygodniem Usług Socjalnych, kojarzy je z przypadającym na 27 września świętem Wincentego a Paulo, patrona pracy charytatywnej. Dziś w godzinach przedpołudniowych odbywa się pokaz zajęć w Ośrodku Dziennym św.

Józefa w Jablonkowie, w następny wtorek otworzy swe podwoje Dom Spokojnej Starości Caritasu w Czeskim Cieszynie. W najbliższy czwartek odbędzie się ostatni z kilku Dni Otwartych w Hospicjum św. Łukasza w Ostrawie. **(dc)**

Fot. DANUTA CHLUP

Placówki opieki społecznej starają się zapewnić osobom niepełnosprawnym ciekawy program. Co roku biorą m.in. udział w spotkaniu z aktorami Teatru Cieszyńskiego.

Zaolziacy jadą na polonijne forum

W Rzeszowie rozpocznie się w piątek sześciodniowe Forum Polonijnych Przedstawicieli Kultury i Ruchu Artystycznego. To spotkanie Polonusów i Polaków mieszkających za granicami Polski organizuje w dniach 8-13 października rzeszowski oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Nie zabraknie w stolicy Podkarpacia także przedstawicieli

Polaków z Zaolzia. Jak się dowiedzieliśmy, Polski Związek Kulturalno-Oświatowy będzie reprezentował jego prezes Jan Ryłko, Scenę Polską Teatru Cieszyńskiego zaś jej kierownik literacki, Joanna Wania. Do Rzeszowa wybiera się też poetka i prezes Towarzystwa AVION – Renata Putzlacher.

Celem Forum jest m.in. stworze-

nie polonijnym animatorom kultury płaszczyzny dyskusji nad problemami upowszechnienia kultury polskiej za granicą oraz prowadzenia działalności kulturalnej w środowiskach polonijnych, jak również upowszechnianie dorobku kulturalnego środowisk polonijnych oraz sformułowanie ich oczekiwań, będących podstawą programowania działalno-

ści Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz współpracujących z nim instytucji i organizacji. Organizatorzy oczekują też wzbogacenia zasobów Centrum Dokumentacji Polonijnego Ruchu Artystycznego w Rzeszowie, gromadzącego materiały do badań nad aktywnością kulturalną Polonii i Polaków za granicą. **(kor)**

Cieszyn teatralny. I bez granic

Oba Cieszyny wkrótce staną się ponownie stolicami teatralnymi regionu. Już dziś po obu stronach Olzy rusza Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Bez granic/Bez hranic” (dawniej festiwal „Na granicy”). W jego 21. już edycji jednak festiwalowe spektakle będą można obejrzeć także w Bielsku-Białej. Do organizatorów dołączył bowiem także tamtejszy Teatr Polski.

Festiwal odbywa się w dniach 5-10 października w ramach obchodów 1200-lecia legendarnego założenia nadolziańskiego grodu. Spotkanie miłośników teatru otworzy we wtorek komedia „Dom na granicy” Sławomira Mrożka, którą w Teatrze Cieszyńskim przedstawi zespół z leżącego na granicy austriacko-czeskiej miasta Gmünd. Występuje w niej jednak także dwójka aktorów z Teatru Cieszyńskiego. Dzień później, też w TC, Teatr Korez z Katowic zaprezentuje spektakl „Kometa, czyli ten okrutny

Cieszyn, Czeski Cieszyn i Bielsko-Biała przez sześć dni będą żyły teatrem.

wiek XX wg Jaromíra Nohavicy”, a na Rynku w Cieszynie będzie można obejrzeć przedstawienie „Rabin Maharal i Golem”. Takich spektakli będzie do niedzieli sporo. Jak zapowiadają organizatorzy: „Chmielnicki i Golem, Mrozek i Nohavica, czasy Jaruzelskiego i Husaka, Grechuta i didżeje – to wszystko w tegorocznym programie... Zderzają się mity narodowe i lokalne, tajemnice przeszłości i... marzenia”.

Festiwal to także sporo imprez towarzyszących. Na przykład w siedzibie cieszyńskiego Teatru CST, prowadzonego przez Bogusława Stupczyńskiego (Cieszyn, ul. Chrobrego 21), odbywać się będą „teatry tekstu” – publiczne czytania dramatów pod hasłem „Dramat bez granic”. Będą też spotkania z poetami: Maciejem Rembarzem i Janem Pichetą, koncerty... Od 25 września trwają natomiast warsztaty dramatyczne pod kierownictwem Artura Pałygi, a od 30 września fotograficzne, które prowadzi Tomasz Wójcik.

Bilety na spektakle festiwalowe można zakupić w Teatrze Adama Mickiewicza w Cieszynie lub w Regionalnym Centrum Informacji Turystycznej w Czeskim Cieszynie. Więcej informacji i dokładny program festiwalu moż-

na znaleźć na stronach internetowych: www.borderfestival.eu. Organizatorem festiwalu jest tradycyjnie Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka, partnerami teatr Cieszyński i wspomniany już Teatr Polski z Bielska-Białej, współorganizatorami są różne instytucje i zespoły teatralne z obu stron granicy.

Przypomnijmy, że festiwal odbywający się co roku w Cieszynie i Czeskim Cieszynie narodził się na progu lat 90. XX wieku jako jedna z form działania Solidarności Polsko-Czechosłowackiej. Pomysłodawcami tego przedsięwzięcia byli nieżyjący już czeski filozof Jakub Mátl oraz poeta i dramaturg Jerzy Kronhold, dziś konsul generalny RP w Ostrawie. Do 2005 roku nosił nazwę „Na granicy”, po przystąpieniu Polski, Czech i Słowacji do UE zmieniono nazwę na „Bez granic”. W międzynarodowym jury zawsze zasiadały uznane autorytety, przyznając główną nagrodę Złamaną Szlaban (Zlomená závora), zwykle tym teatrom i spektaklom, które poza doskonałością wyrazu artystycznego przełamują granice – konwencji teatralnych, ale też geograficzne czy kulturowe. Od kilku lat części konkursowej towarzyszy nurt Off, prezentujący przedstawienia amatorskie lub offowe.

JACEK SIKORA

moim zdaniem

PRZECZYTAĆ – RÓWNA SIĘ – UWIERZYĆ

WITOLD BIERNAT, witold.biernat@glosludu.cz

Kilka dni temu dowiedziałem się, iż swoim reportażem z festynu na Filipce wywołałem w Nydku-Głuchowej, i nie tylko, niezły ubaw. Przechrzciłem bowiem miejscowego prezesa Koła PZKO z Władysława Widenki na Władysława Wineńkę. Sam pan prezes zapewnił mnie w rozmowie, że urazy nie czuje i w gruncie rzeczy zmiana jego nazwiska to mało istotny szczegół. Nie zmienia to jednak faktu, iż lekki niesmak z pewnością pozostał. Skąd jednak wzięła się owa fatalna pomyłka? W głównej mierze zaważył na niej brak zawodowego doświadczenia (nie była to bowiem moja pierwsza, ani też ostatnia pomyłka w moim krótkim życiu dziennikarskim) oraz... zbyt duże zaufanie, jakim obdarzyłem źródło pierwszej informacji o osobie prezesa MK PZKO Nydek-Głuchowa, czyli internet. Taka forma jego nazwiska, przypomnę – Wineńka

zamiast Widenka, widnieje bowiem na oficjalnej stronie internetowej ZG PZKO. Do weryfikacji zaczerpniętej z internetu informacji nie doszło także w późniejszym czasie, nawet w trakcie spotkania z samym prezesem Widenką – co jest moim oczywistym uchybieniem.

Dlaczego piszę o tym wszystkim? Po pierwsze dlatego, by przeprosić i nieco się wytłumaczyć. Po wtóre zaś, by zilustrować informację, którą znalazłem niedawno w jednym z ogólnopolskich tygodników. Wynika z niej, iż 72 proc. Polaków uważa za prawdziwe wszystko to, co przeczyta w internecie. Oprócz refleksji, jak niewyobrażalna wręcz siła drzemie w rękach tych, którzy stoją za wszelkiego rodzaju portalami informacyjnymi lub pseudo-informacyjnymi, wiadomość ta winna zainteresować Zaolzia także dlatego, że druga jej część mówi, iż bardziej „interne-

towierni” w całej Europie są już tylko... Czesi. Skoro więc my wszyscy uczestniczymy niejako w codzienności obu tych krajów – korzystając m.in. z polskich i czeskich portali informacyjnych – powinniśmy się zastanowić, czy sami też nie jesteśmy zbyt ufni w to, co czytamy w sieci. Ja już zresztą wykazałem powyżej, że jestem. Przykład mój, choć nieprzyjemny, jest jednak dosyć mało istotny i mało szkodliwy. Znacznie bardziej niebezpieczna jest manipulacja, a więc celowe wprowadzanie w błąd. Internet wręcz przepełniony jest tego rodzaju działaniami i choć spora część osób korzystających z sieci zdaje sobie z tego sprawę, to jednak ich samokrytyczność wobec przeczytanych tekstów wydaje się być nieco uśpiona. Dlaczego tak jest?

Rozmawiałem niedawno ze swoją znajomą na dosyć pokrewny temat, związany z polską prasą, i

szczególnie zapadała mi w pamięci jedna jej myśl. Powiedziała mniej więcej tyle: „Za bardzo uwierzyliśmy w demokrację, w to, że większa manipulacja aniżeli w poprzednim ustroju, jest już raczej niemożliwa. Bo przecież my umieliśmy czytać między wierszami, doskonale rozdzieliliśmy sobie z odszyfrowaniem jedynie słusznej prasy. Obecnie zapomnieliśmy już chyba, jak się to robi”. Trzeba przyznać, argument istotny i prawdopodobny. Co jednak z użytkownikami internetu, do których sam się zaliczam, a którzy nie pamiętają realiów tych przecież coraz dawniejszych czasów poprzedniego ustroju? Cóż, nie jestem specjalistą w tej dziedzinie, wydaje mi się jednak, iż główną „winę” za taki stan rzeczy ponosić może szkoła, która przyzwyczaiała nas do tego, iż tekst pisany jest swego rodzaju świętością, prawdą nieomylną

i niepodważalną. Wszystkie książki i podręczniki, które przyszło nam czytać i zakuwać w latach naszej edukacji, miały nam przekazać niezbędną wiedzę i w pewnym stopniu stały się źródłem naszego obecnego stanu intelektualnego. Wydaje się, że m.in. właśnie stąd bierze się nasza ufność w słowo pisane, które od dziecka postrzegane jest przez nas, jako środek służący mądrym w edukowaniu niemądrych.

Tak na marginesie, swoje z pewnością robi także anonimowość internetu – dla jednych błogosławieństwo i przykrywką niecnym poczynaniom, dla innych największa wada sieci. Bo gdybyśmy czasem mogli spojrzeć w twarz lub też porozmawiać z osobami, które wypisują przeróżne internetowe bzdety, wtedy z pewnością nasza wiara w ich nieomyślność byłaby znacznie mniejsza, a nierzadko zapewne żadna.

Porozmawiajmy o małej ojczyźnie

Międzygeneracyjny Uniwersytet Regionalny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej zaprasza wszystkie generacje na następne spotkanie, które odbędzie się w czwartek, 7 października 2010 r. o godz. 17.00, w auli Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie. Wykład pt. „O potrzebie zakorzenienia. Działalność Towarzystwa Miłośników Ustronia na rzecz promocji dziedzictwa kulturowego regionu” wygłosi mgr Bożena Kubień, animator kultury, absolwentka specjalności animacja społeczno-kulturalna na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie.

„Charles de Tocqueville powiedział: »Kiedy przeszłość nie oświetla przyszłości, rozum porusza się w ciemności«, zaś księżna Izabela z Flemmingów Czartoryska kazała umieścić na frontonie pierwsze-

go polskiego muzeum w Puławach napis: »przeszłość przyszłości«, co znaczy pamięć i tożsamość. Taka też pozostaje podstawowa misja Towarzystwa Miłośników Ustronia, jednej z najstarszych organizacji regionalnych na Ziemi Cieszyńskiej, o bogatej historii i tradycji, sięgającej roku 1888” – czytamy w zaproszeniu na najbliższe spotkanie MUR-u.

– Jak uczyć odkrywania emocjonalnego stosunku do przestrzeni małej ojczyzny, aby bardziej poczuć się „u siebie”, być „zadomowionym” i „zakorzenionym”? Jak zachęcać do aktywnego i twórczego poznawania historii miejsca, w którym się żyje? Wreszcie, w jaki sposób Towarzystwo Miłośników Ustronia promuje dziedzictwo kulturowe regionu? Na te i inne pytania spróbuje odpowiedzieć Bożena Kubień – zapewnia Danuta Chwajol, dyrektor MUR-u.

Bożena Kubień pełni funkcję prezesa Towarzystwa Miłośników

Ustronia (od 2000 r.), jest także redaktorem prowadzącym „Pamiętnik Ustroński” (od 2001 r.). Jest autorką opracowań historyczno-badawczych, artykułów do rocznicowej monografii Ustronia, koordynatorem wielu projektów realizowanych w ostatnich latach pod egidą TMU.

W trakcie czwartkowego spotkania z krótkim programem wystąpi kapela „Nowina”, po wykładzie można będzie kupić publikację dotyczące Ustronia i Śląska Cieszyńskiego, m.in. „Pamiętnik Ustroński”, Dzienniki z lat 1935-1945” prof. Jana Szczepańskiego, „A jednak zostanie” – o 100-leciu Gimnazjum w Orłowej oraz „Zachodniocieszyński Słownik Gwarowy” Władysława Milerskiego.

– Ustroń, piękne miasto uzdrowiskowe, skrywa w sobie wiele osobliwości i tajemnic. Zachęcam do ich wspólnego odkrywania – zaprasza Danuta Chwajol. (wib)

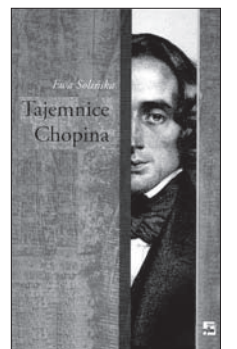

WIRTUALNA KSIĘGARNIA

»TAJEMNICE CHOPINA«

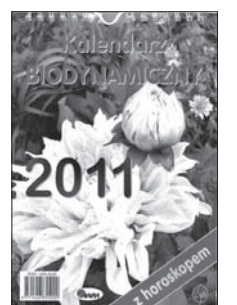
EWA SOLIŃSKA

Wyd. „Oficina Wydawnicza RYTM”. Autorka odświeżona zaskakujące tajemnice życia Fryderyka Chopina, wciąż w pełni nierozpoznane i wzbudzające kontrowersje, wśród nich tak podstawowe, jak ustalenie dokładnej daty narodzin czy diagnoza choroby, na którą zmarł. Obraz Chopina zaprzecza ugruntowanym w powszechnej świadomości stereotypom. To nie geniusz żyjący w wyidealizowanym świecie romantycznych natchnień, tylko człowiek z krwi i kości: zaradny, konkretny, mocno stąpający po ziemi.

»KALENDARZ BIODYNAMICZNY 2011 Z HOROSKOPEM«

Wyd. „Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza”. W kalendarzu znalazły się informacje o naturalnych metodach upraw pozostających w zgodzie z zasadami ochrony środowiska. Kalendarium zawiera wskazówki umożliwiające stosowanie w podstawowym zakresie zasad działkowej uprawy warzyw, owoców i roślin ozdobnych, zaś materiały zgromadzone w części tekstowej dostarczają informacji praktycznych. Książki można nabyć lub zamówić w Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Czapka w Cz. Cieszynie (nr tel. 558 740 226). (kor)

Gródek – kopalnia talentów

Rzeźby i wyroby z drewna, obrazy malowane i wyszywane, fotografie, ozdoby świąteczne, ikebany oraz różnego rodzaju robótki ręczne – to wszystko można było zobaczyć w weekend w Domu PZKO w Gródku. Organizatorem wystawy „Zgrabne gródecki rycerze” był zarząd Miejskiego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego oraz Klub Kobiet. Pomysłodawcą całego przedsięwzięcia była jednak tylko jedna osoba – Irena Medkowa.

– Moim celem było pokazanie talentów gródeckich mieszkańców. Często nie mamy tak naprawdę pojęcia, jakie możliwości drzemią w ludziach, których spotykamy. Ja sama spotykam ich niezwykle często, gdyż pracuję w tutejszym sklepie – powiedziała naszej gazecie pani Irena, znając wszystkie osoby, które wystawiały w Domu PZKO swoje prace. Było tych osób sporo, gdyż ekspozycjami udało się szalenie wypełnić wnętrza sali. – Mamy tutaj różne ciekawostki, są np. drzewa genealogiczne, jedno rodu śp. Władysława Młynka, jest tu też jego kronika. Można zobaczyć kronikę Ochotniczej Straży Pożarnej z początku ubiegłego wieku, sześć już wydanych książek autorstwa naszej rodaczki – zachęcała do zwie-

Irena Medkowa prezentuje wyroby, które wyszły spod „zgrabnych gródeckich rąk”.

FOT. WITOLD BIERNAT

dzania ekspozycji Irena Medkowa. Część ekspozycji, szczególnie tych wykonanych szydełkiem, można było kupić.

– Bardzo podoba mi się wystawa i ogólnie cała inicjatywa jej zorganizowania. Sama mam tu też swoje prace, nie zdradzę jednak jakie – zwierzyła się pani Helena z Gródka. – Ja przyjechałam z Bystrzycy, byłam bardzo ciekawa tej wystawy, gdyż niegdyś uczyłam w gródeckiej szkole. Nasz Klub Kobiet w Bystrzycy organizuje podobne ekspozycje co roku, w Gródku pojawiła się ona po dłuższej nieobecności – przyznała Iłona Piechaczek. – Rzeczywiście, jest to pierwsza wystawa w gródeckim Domu PZKO od 30 lat, niektórzy spośród twórców nie mieli jeszcze okazji do wystawiania swoich dzieł – potwierdziła pani Irena.

Chętnych do zwiedzenia ekspozycji nie brakowało, goście przybywali z całego Zaolzia, od Bogumina po Mosty koło Jabłonkowa, wśród zwiedzających byli także m.in. mieszkańcy Opola czy Brna. – Już planuję zorganizowanie wystawy, na której zaprezentować mogliby się młodzi gródczanie. Może uda się w przyszłym roku – zdradziła „Głosowi Ludu” Irena Medkowa. (wib)

Rajd dla odważnych

Po wielodniowym deszczu i chłodzie w rajdową sobotę nieśmiało wyjrzało słońce. Uczniowie, nauczyciele i rodziny dzieci pokonali więc trasy rowerowe i piesze bez większych przeszkód. Na Pasieczkach czekała gorąca herbatka, posiłek, konkursy, gry i zabawy. Były również tradycyjnie polskie krowki, bombki witaminowe itp. Najmłodszym uczestnikiem Rajdu, który dotarł na Pasieczki na dwóch kółkach, okazał się Jonasz Stonawski z Czeskiego Cieszyna.

Dramatyczną walkę na trasie sztafety rowerowej w obu przejazdach przechylił na swoją korzyść reprezentanci szkoły trzynieckiej. W siłowaniu z liną zwyciężyła po serii ostrych pojedynków druga drużyna z Czeskiego Cieszyna, składająca się z dziewczyn. Organizatorzy wzięli pod uwagę tzw. parytet, za zgodą wszystkich uczestników przechylił szalę zwycięstwa na korzyść pici pięknej. Po punktowych zmaganiach linowców w szranki stanęły maluchy – z dużym sercem do walki. I słodką nagrodą. Rywalizowali rów-

Konkurs kulinarny

FOT. ANNA WOJTAŚ

niez dorośli. Sztab organizacyjny z wdziękiem oddał pole cieszyńskim siłaczom.

Na grillu kusily zapachem propozycje Trzynieca i Czeskiego Cieszyna.

Jury fachowe wyceniło równie obie propozycje, sztab wyżej ocenił „z grilla ser dojrzewający na szawii i czosnku”.

WYNIKI

Szkoły małoklasowe: 1. Koszarzyska Szkoły pełne: 1. Czeski Cieszyn 2. Trzyniec 3. Wędrzyca.

Sprzęt sportowy dużej wartości zakupiony ze środków Senatu RP pozyskanych za pośrednictwem Fundacji Pomocy Polakom na Wschodzie trafił do szkół w Czeskim Cieszynie i Trzyniecu. Słodycze, witaminy i inne drobne upominki ufundowały apteki z Trzynieca-Lyżbic, Tarasu oraz Bystrzycy. Imprezę wsparł również Konsulat Generalny w Ostrawie.

Na pytanie: Czy warto organizować Rajdy? – odpowiedź była głośna i jednoznaczna: „TAK!”. Zapraszamy do współpracy bądź przejęcia Rajdów przez Macierz Szkolną, Harcerstwo Polskie. To poważny wysiłek organizacyjny i finansowy, ale duża użyteczność i satysfakcja.

KLUB KULTURY

Rowerem do mety na Pasieczkach.

FOT. MAREK DZUPIN

Cieszynianka za historię

33-letni Krzysztof Neścior będzie najmłodszym laureatem Srebrnej Cieszynianki. Laur otrzyma za działania na niwie historii. Decyzja taka zapadła na czwartkowej sesji Rady Miejskiej Cieszyna.

Zdobywca „srebrnego lauru” jest założycielem Sekcji Miłośników Militariów przy cieszyńskim Klubie

nym z najmłodszych odznaczonych przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego Honorową Odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Laur Srebrnej Cieszynianki przyznawane są od 14 lat w 14 gminach należących do Śląska Cieszyńskiego. Krzysztofa Neściora do tegorocznej nagrody zgłosili: Klub Radnych

Krzysztof Neścior jest założycielem Sekcji Miłośników Militariów.

FOT. GC

Hobbystów. To z jego inicjatywy powstało w Cieszynie Muzeum 4. Pułku Strzelców Podhalańskich. Miejsce skupia miłośników historii z całego regionu, którzy co roku spotykają się na organizowanych przez Krzysztofa Neściora piknikach militarnych. – To dla mnie bardzo duże zaskoczenie, cieszę się, że moja działalność została dostrzeżona. Mam nadzieję, że to wyróżnienie przyczyni się do propagowania historii i pamiątek Śląska Cieszyńskiego – skomentował decyzję radnych tegoroczny laureat. Krzysztof Neścior jest także jed-

„Nowa Koalicja” i Stowarzyszenie „Komitet Obywatelski Śląska Cieszyńskiego”. Do lauru zgłoszono jeszcze dwóch kandydatów – Władysława Sosnę (zgłosiło go Polskie Towarzystwo Ewangelickie) i Piotra Brennera (Koło Przewodników Terenowych w Cieszynie).

Neścior, który zdobył najwięcej głosów cieszyńskich radnych, odbierze nagrodę 11 listopada podczas uroczystej sesji w Teatrze im. A. Mickiewicza. Tego dnia nagrody odbiorą też pozostali laureaci z innych gmin Śląska Cieszyńskiego. (gc)

ROMAN BAŁAJ OPOWIADA FASCYNUJĄCĄ HISTORIĘ SWEGO ŻYCIA Między jednym a drugim brzegiem Olzy

Na początku września opublikowaliśmy w „Głosie Ludu” odbitkę zdjęcia dzieci uchodźców z Zaolzia, które w latach 20. ub. wieku chodziły do szkoły w osadzie barakowej w Oświęcimiu. Oryginał znajduje się w zbiorach oświęcimskiego oddziału Archiwum Państwowego w Katowicach. Alicja Zielińska-Złahoda, która przywiozła odbitkę, wręczyła mi również kopię wspomnień z podpisem „Roman Bałaj”. Dzięki nieograniczonym możliwościom internetu udało mi się ustalić, że Roman Bałaj mieszka w Kętach. Niedawno spotkałam się z nim w Cieszynie. Siedząc w ogródku przytulnej kawiarni, wysłuchałam fascynującej historii jego rodziny...

OŚWIĘCIM: AZYL DLA WYPĘDZONYCH

Matka Romana Bałaja, Maria z domu Kubik, urodziła się w 1910 roku w Michałkowicach – dziś dzielnicy Ostrawy. Jej ojciec był polskim patriotą, zaangażowanym w 1919 roku w ruch na rzecz przyłączenia Zaolzia do Polski. Dla władz czechosłowackich był osobą niewygodną i dlatego, wraz z innymi Polakami, został w 1920 roku wysiedlony do Polski. – Nocą przyszły bojówki, wypędzili ich z domu, załadowali na wagony – Roman Bałaj przytacza wspomnienia swej mamy. Ta miała w tym czasie 10 lat.

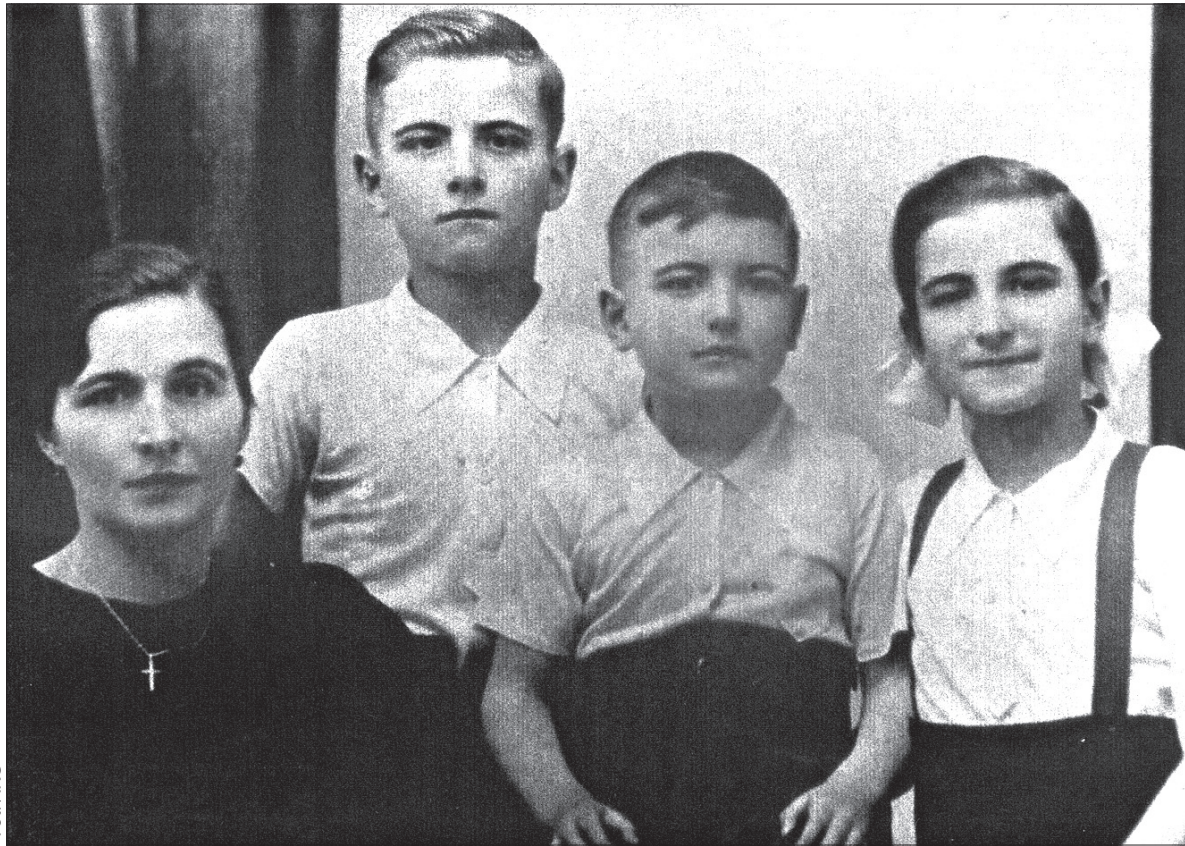
Rodzina Kubików znalazła dom w Oświęcimiu, gdzie Polska przygotowała dla uchodźców obóz przejściowy w pobliżu koszar Wojska Polskiego. Tam, w 8. baterii 3. dywizjonu 21. Pułku Artylerii Lekkiej służył Mikołaj Bałaj, pochodzący z Wołynia, dziś należącego do Ukrainy. Dzięki temu Maria Kubik i Mikołaj Bałaj poznali się i później pobrali. W 1930 roku przyszedł na świat ich pierwszy syn Roman, później córka Lucyna i najmłodszy Tadeusz.

CIESZYN: TRIUMFALNE WEJŚCIE I ŚMIERĆ

Historia kołem się toczy – w 1920 roku Czesi wypędzili Marię Kubik z Czechosłowacji, 18 lat później jej mąż przekraczał granicę na Olzie, by jako szef 8. baterii uczestniczyć w przyłączeniu Zaolzia do Polski. Wraz z Mikołajem przeniosła się na Zaolzie cała jego rodzina. Najpierw wojsko stacjonowało w Olbrachcicach, później rodzina otrzymała mieszkanie w Cieszynie Zachodnim (dziś Czeskim), na Rozwoju. Ośmiolletni Roman zaczął tu chodzić do szkoły i powoli oswajał się z gwara cieszynską, którą posługiwali się jego koledzy.

Rodzina mieszkała w Cieszynie do sierpnia 1939 roku. Potem, z obawy przed zbliżającymi się Niemcami, ewakuowano rodziny wojskowych na Wschód. Pani Maria wraz z trójką małych dzieci jechała najpierw do Tarnowa, potem do Chełma Lubelskiego. Po napaści Związku Radzieckiego na Polskę rodzina po licznych perypetiach wróciła do Cieszyna. – W drodze powrotnej spotkaliśmy pod Krakowem moją chrześną Karolinę Chodacką, również pochodzącą z Michałkowic. Od niej dowiedzieliśmy się, że mój ojciec nie żyje, że zaraz 1 września poległ pod Cieszynem – wspomina pan Roman. Jego mama nie mogła w to uwierzyć. Dopiero, gdy na cmentarzu w Cieszynie znalazła mogiłę polskich żołnierzy i zobaczyła na tablicy imię i nazwisko męża, zrozumiała, że to prawda.

Wdowę i dzieci wyrzucono z mieszkania na Rozwoju, otrzymali dużo gorsze lokum zastępcze po drugiej stronie Olzy. By w ogóle dało się tam mieszkać, kobieta musiała najpierw usunąć węgiel, który tam składowano i starannie wyczyścić lokal. Niemcy namawiali Marię Bałaj, by podpisała Volkslistę, przekonując ją, że pochodzi przecież z Moraw, a

Maria Kubik-Bałaj z trójką dzieci: Romanem (od lewej), Tadeuszem i Lucyną. Cieszyn, lata okupacji.

Morawy to Niemcy, więc właściwie jest Niemką... Nie uległa.

FRYSZTAT I ŻORY: TWARDA OBOZOWA RZECZYWISTOŚĆ

– 2 listopada 1943 roku obudziło nas walenie w drzwi i krzyki: „Otwierać – policja! Macie 10 minut czasu na spakowanie się!” – opowiada pan Roman. Cała czwórka została przewieziona na furmance do tzw. obozu przejściowego dla Polaków – „Polenlager” we Frysztacie.

– Skierowali mnie do rozładunku kamienia wapiennego. To był listopad, zimno, mżyło. Byłem lekko ubrany, a z kamienia robiła się taka maź, że byłem kompletnie przemoczony. Wracając do obozu, przechodziliśmy koło cegielni. Tam było ciepło. Schowałem się, by osuszyć mokre odzienie. Gdy wróciłem do obozu, już mnie szukano, sądzono, że uciekłem. Lagerführer odgrażał się, że wyślą nas do Auschwitz. Mamie udało się go przekonać, że nie miałem zamiaru uciec...

Oświęcim – miasto, gdzie Maria Kubik-Bałaj znalazła jako dziecko schronienie, gdzie poznała przyszłego męża i gdzie przyszły na świat ich dzieci, teraz stał się synonimem obozu koncentracyjnego Auschwitz, miejscem, którego obawiali się również Polacy przebywający we frysztańskim „Polenlagerze”.

W obozie 14-letni Roman był pucybutem lagerführera Specka, który skierował go do pracy w drogerii na frysztańskim rynku jako robotnika magazynowego i transportowego. Po jakimś czasie rodzinę przewieziono do obozu w Żorach. – Tam warunki były bardzo trudne. Mieszkaliśmy w dawnej stajni, barak sklecony był z desek, umywalka to były żłoby końskie, do których rurkami doprowadzono wodę – wspomina mój rozmówca. W styczniu 1945 roku rodzeństwo Bałajów zostało bez matki. Wysłano ją wraz z innymi kobietami

do fabryki broni w Zella Mehliis. – Pamiętam jak dziś, że wyszedłem z mamą na zewnątrz. Mama płakała, ja płakałem. Przy bramie odwróciła się i zawołała: „Im więcej wam Niemcy będą w dupę dawać, tym bardziej kochaj Polskę!” Dopiero wieczorem, gdy usiadłem na pryczy, uświadomiłem sobie, że teraz to ja jestem odpowiedzialny za siostrę i brata – opowiada pan Roman.

OLBRACHCICE: SCHRONIENIE U DOBRYCH LUDZI

Przez Żory w styczniu 1945 roku Niemcy pędzili część więźniów z Oświęcimia do Wodzisławia w tak zwanym „pochodzie śmierci”. Niektórych więźniów z Żor, w tym Romana, włączono do pochodu. Musiał zostawić bez opieki młodsze rodzeństwo. Udało mu się uciec i wrócić do obozu. Brama była rozwalona, wachmanów nie było, prawie wszyscy więźniowie pouciekali. Lucyna i Tadeusz siedzieli skuleni na pryczy, otuleni kocem. Roman zabrał ich i uciekał razem z nimi. Porwała ich fala Niemców ze Śląska, podążających na Zachód. Dotarli do Raju (dziś dzielnicy Karwiny), stamtąd do Cieszyna. Roman był w obozowym ubraniu, w drewniakach, nie wiedział, co ze sobą zrobić. Pani Helena Waclawkowa, która dawniej dzieliła z nimi mieszkanie, przyjęła brata Tadeusza. Siostrę ulokował Roman w klasztorze u sióstr boromeuszek. Sam jakimś cudem dotarł nocą do Olbrachcic, do znanej mu rodzinnej Pękaków. Był bardzo chory, miał odmrozone palce u nóg. Pękakowie ukryli go i leczyli. Po jakimś czasie przyjechał do nich również jego brat. To była polska patriotyczna rodzina. Ich syn Tadeusz, harcerz i partyzant Armii Krajowej, został rozstrzelany przez gestapo. Pod koniec kwietnia przydzielono do Pękaków żołnierzy Wehrmachtu. Roman musiał uciekać. Schował się w słomie w folwar-

ku u Węglorza. – Przebywałem tam przez kilka dni. Pewnego dnia przez szparę zauważyłem radzieckiego żołnierza. Widział, że podchodzą

Roman Bałaj

do niego ludzie, życzliwie z nim rozmawiają. Poszedłem do Pękaków, by powiedzieć im, że nadeszła wolność. Tam było już dużo Rosjan. Pani Agnieszka gotowała zupę w dużym garnku „na prodło”...

Po wojnie Roman zaczął chodzić do polskiej szkoły w Olbrachcicach.

– Nie sądziłem, że znowu spotkają mnie szykany. Czesi wydali zarządzenie, że Polacy, którzy zamieszkali na Zaolziu po 1938 roku, mają się zgłaszać w SNB (Sbor národní bezpečnosti). Ktoś doniósł, że jestem synem wojskowego, który zajmował Zaolzie – wspomina. W lipcu dowiedział się, że musi wynieść się do Polski. Na piechotę poszli z bratem do Cieszyna. Nie mieli rodziców ani domu. Młodsze Tadeusza przysłała siostra ich mamy z Będzina, Romanem zaopiekowała się obca

kobieta – zbiegiem okoliczności nosząca nazwisko Kubik. Zapisła go do gimnazjum.

CIESZYN, KĘTY I... POWROTY

Była połowa października 1945 roku. Roman szedł rano do szkoły. Z naprzeciwka szła dziwnie ubrana kobieta – w płaszczu przepasanym skórzanym paskiem, na głowie miała pilotkę, w rękę walizkę. Romana coś tknęło. Odwrócił się, ona też się odwróciła. To była jego mama, o której od dziesięciu miesięcy nie miał żadnych wiadomości. Z płaczem padł sobie w objęcia.

Rodzina znów była razem. Tadeusz wrócił od ciotki, Lucyna z sierocińca, do którego trafiła z klasztoru. Na początku nie mieli niczego, nawet łyżki i noża, mieszkali w jednym wynajętym pokoju. A jednak całej trójce rodzeństwa powiodło się w życiu. Roman Bałaj skończył Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie i został inżynierem metalurgiem. Pracował przez całe życie w Zakładach Metali Lekkich w Kętach. W 1990 roku przeszedł na emeryturę ze stanowiska dyrektora technicznego. Ma żonę, córkę i dwoje wnuków. Brat Tadeusz skończył Akademię Wychowania Fizycznego, był nauczycielem i długoletnim dyrekto-

rem Technikum Samochodowego w Mysłowicach. Siostra Lucyna pracowała w Tychach jako pielęgniarka.

Teraz pan Roman planuje, że wybierze się do Karwiny-Frysztatu na rynek, gdzie pracował w drogerii, pójdzie tam, gdzie znajdował się „Polenlager”. Chciałby zobaczyć, jak teraz wyglądają te miejsca. Do dziś utrzymuje serdeczne więzi z Różą, córką Pękaków i Frankiem Kochem, który mieszka obecnie w Karwinie-Darkowie. Mimo przykrych doświadczeń z konfliktów czesko-polskich uważa się za przyjaciela Czechów. – W czasie pracy zawodowej owocnie współpracowałem z czeskimi przyjaciółmi z zakładów w Dzieczynie, Brzdlicznej, Mniszku koło Pragi czy ze „Škody” Pilzno – wylicza Roman Bałaj.

DANUTA CHLUP

WTOREK 5 października

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.05 Polityka przy kawie 8.20 Małe dranie 8.45 Owocowe ludki 9.20 Jedynekowe przedszkole 9.50 Dlaczego? Po co? Jak? 10.10 Koszmarny Karolek 10.25 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... 10.50 Laboratorium europejskie 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.40 Życie ptaków (dok. bryt.) 13.10 Plebania (s.) 13.40 Klan (s.) 14.10 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.45 Opole 2010 na bis 15.00 Wiadomości 15.15 Polityka przy kawie 15.35 Moda na sukces (s.) 16.25 Plebania (s.) 17.00 Teleexpress 17.25 Kronika Drogi do Euro 2012 17.30 Celownik 17.55 Klan (s.) 18.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.05 Magiczne przygody misia Ruperta 19.15 Bunio i Kimba 19.30 Wiadomości 20.05 Mistrzostwa Świata - Rajd Faraonów 20.30 Gwiazdne wojny VI 22.50 Misja specjalna (mag.) 23.30 Policja (film kopr.) 1.35 Bracia i siostry (film USA).

TVP 2

6.10 Opowiedz nam swoją historię 7.30 Na dobre i na złe (s.) 8.30 Pytanie na śniadanie 10.55 Aleja gwiazd 11.15 Familiada (teleturniej) 11.45 Genialne zwierzęta (dok. bryt.) 12.50 Licencja na wychowanie (s.) 13.25 Wielka draka o dzieciaka (teleturniej) 14.30 Barwy szczęścia (s.) 15.05 M jak miłość (s.) 16.00 Program lokalny 16.35 Opowiedz nam swoją historię 17.25 Jeden z dziesięciu 18.00 Panorama 18.35 Gorący temat 19.00 Licencja na wychowanie (s.) 19.35 Bulionerzy 20.10 Barwy szczęścia (s.) 20.55 M jak miłość (s.) 21.50 Magazyn Ekspresu Reporterów 22.55 Nie wolnice w piwnicy (dok. bryt.) 23.55 Plac Zbawiciela (film pol.) 1.50 07 zgłoś się.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 6.42 Info poranek 7.23 Info traffic 8.10 Gość poranka 9.50 Info poranek 10.12 Biznes otwarcie dnia 10.50 Gość poranka 12.17 Biznes 13.10 Raport z Polski 16.00 Rozmowa dnia 16.15 Biznes 17.00 Dokończyć dzieło 17.20 Agro rynek 17.45 Relacje 18.00 Aktualności flesz 18.05 Bytom nowa generacja 18.30 Aktualności 18.50 Gość Aktualności 19.25 Zgłębić tajemnice raka 19.45 Muzyczny mix 19.50 TV Katowice zaprasza 20.10 Minęła 20-ta 21.06 Telekurier 22.15 Studio Lotto 22.24 Info dziennik 23.04 Sportowy wieczór 23.17 Plusminus 23.46 Europa w szponach kalabryjskiej mafii.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.00 Książniczka łabędzi 8.40 Świat według Kiepskich (s.) 10.00 Daleko od noszy 11.00 Malanowski i Partnerzy (s.) 11.30 Samo życie 12.00 Rodzina

zastępcza plus 13.00 Zamieńmy się żonami 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Tak, kochanie (s.) 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy (s.) 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 Szalony lot (film kopr.) 22.10 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 0.10 Zła diagnoza (film USA) 2.15 Zagadkowa Noc.

TVC 1

5.59 Dzień dobry 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Sylwetki na horyzoncie (film br.) 10.45 Z teatryku pod więz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Doktor Quinn (s.) 14.20 Dotyk anioła (s.) 15.05 Klocki (pr. dla dzieci) 15.15 Z rodu Przemysławów (s. dok.) 15.30 Kid Detectives 15.55 Pr. dyskusyjny 16.10 Śpiewanki 16.20 Sąsiedzi (s. anim.) 16.30 Czarodziejskie przedszkole 17.00 AZ-kwiz 17.30 Dom - to sztuka (mag.) 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czarne owce (pr. publ.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Jednostki specjalne w akcji (cykl dok.) 20.50 Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) 21.15 Dziennik lekarki (s.) 22.00 Pogromcy długów 22.30 Królowe Dzikiego Zachodu (film kopr.) 0.05 EXPOminuty 2010 0.20 Doktor Quinn (s.) 1.05 Teatr żyje! (mag.).

TVC 2

6.00 Franklin (s. anim.) 6.20 Finley, samochodzik strażacki (s. anim.) 6.45 Tajemnice Toma Wizarda (s.) 7.00 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 7.20 Angielski dla najmłodszych 7.35 ETV 1 (j. ang.) 7.40 Historie z przyrody 7.50 Kochamy operę (pr. edukacyjny) 8.10 Tańczące skały 8.30 Panorama 9.10 Kosmopolis (mag.) 9.40 Mity i fakty historii: Wojownicy (cykl dok.) 10.35 Wiadomość od O. Ulca 10.55 168 godzin (pr. publ.) 11.35 AZ-kwiz 12.00 Mieszkać - to sztuka (mag.) 12.25 Czarne owce (pr. publ.) 12.40 Boisko 7 (pr. dla dzieci) 14.50 Nasza wieś (mag.) 15.10 Filmy z Placu Wacława 15.30 Cudowny świat (cykl dok.) 16.05 Architektura wnętrz (s. dok.) 16.50 Potomkowie sław (cykl dok.) 17.20 Witamy w Tate Modern Gallery (cykl dok.) 17.25 Rzeka w upływie czasu 18.00 Klucz (mag.) 18.30 Babel (mag.) 18.55 Wiadomości w czeskim języku migowym 19.05 Game Page (mag.) 19.30 Learning English with Ozmo 20.00 Sprawa Kramerów (film USA) 21.45 Jaroslav Šafránek (dok.) 22.15 Konteksty (pr. dys.) 23.10 Europejska instrukcja obsługi 23.30 Q (mag.) 0.00 Rodzaj miłości (film br.) 1.50 Retro (mag.).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Ste-

fanie (s.) 9.40 Weselne wojny (film USA) 11.25 Tescoma ze smakiem (mag. kul.) 11.35 Detektyw Monk (s.) 12.30 Superman (s.) 13.30 Siostrzyczki (s.) 14.05 Gwiazdne wrota: Atlantyda (s.) 15.00 Kobra 11 (s.) 16.00 Agenci NCIS (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.30 Dr House (s.) 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) 21.25 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 22.15 112 (mag.) 22.55 Prawo i porządek: Sekcja specjalna (s.) 23.50 Czy leci z nami pilot? (film USA) 1.35 Tajemnice Smallville (s.).

PRIMA

6.25 Szaleństwa Toma & Jerry'ego (s. anim.) 6.55 Frasier (s.) 7.20 Magazyn kulinarny 8.10 Will & Grace (s.) 8.55 M.A.S.H. (s.) 9.25 Nieustraszone (s.) 10.30 To morderstwo, napisała (s.) 11.35 Policja Hamburg (s.) 12.35 M.A.S.H. (s.) 13.10 Will & Grace (s.) 13.40 Bliżej (s.) 14.40 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze (s.) 15.30 Big Ben (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.50 Fakty B. Tacheć 18.00 Nakryto do stołu! (konkurs kulinarny) 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne, sport 19.50 VIP wiadomości 20.00 Nie ma doskonałych (pr. roz.) 21.20 Kulinarny reality show 22.30 Zabójcze umysły (s.) 23.30 Powrót do życia (s.) 0.30 Policja kryminalna Kolonia (s.) 1.25 Zadzwoń do jasnowidza.

ŚRODA 6 października

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.10 Polityka przy kawie 8.30 Gwiazdne wojny VI 10.50 Raj 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.40 Życie ptaków (dok. bryt.) 13.10 Plebania (s.) 13.40 Klan (s.) 14.10 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.45 Opole 2010 na bis 15.00 Wiadomości 15.15 Polityka przy kawie 15.35 Moda na sukces (s.) 16.25 Plebania (s.) 17.00 Teleexpress 17.25 Kronika Drogi do Euro 2012 17.30 Celownik 17.55 Klan (s.) 18.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.05 Proszę słońca 19.15 Nouky i przyjaciele 19.30 Wiadomości 20.05 Mistrzostwa Świata - Rajd Faraonów 20.30 Ranczo (s.) 21.30 Ratownicy 22.25 Niepokonani (talk-show) 23.00 Warto rozmawiać 23.55 Wojna światów 0.25 W kręgu tajemnicy.

TVP 2

6.10 Opowiedz nam swoją historię 7.30 Na dobre i na złe (s.) 8.30 Pytanie na śniadanie 10.50 Aleja gwiazd 11.15 Gilotyna (teleturniej) 11.45 Kobieta z dotacją w tle 11.55 Doktor Martin (s.) 12.50 Licencja na wychowanie (s.) 13.25 Tak to leciało! (teleturniej) 14.25 Barwy szczęścia (s.) 15.05 M jak miłość (s.) 16.00 Program lokalny 16.35 Opowiedz nam

swój historię 17.25 Jeden z dziesięciu 18.00 Panorama 18.35 Gorący temat 19.00 Licencja na wychowanie (s.) 19.35 Bulionerzy 20.10 Barwy szczęścia (s.) 20.45 M jak miłość (s.) 21.50 Indiana Jones i Świątynia Zagłady (film USA) 23.55 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 0.50 Dr House (s.).

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 6.42 Info poranek 6.53 Info traffic 8.10 Gość poranka 9.50 Info poranek 10.12 Biznes otwarcie dnia 10.23 Info poranek 10.50 Gość poranka 12.00 Serwis info 12.17 Biznes 13.10 Raport z Polski 16.00 Rozmowa dnia 16.15 Biznes 17.00 Przedsiębiorcza strona Śląska 17.20 Program publicystyczny 17.45 Co słychać u... 18.00 Aktualności flesz 18.05 Magazyn reporterów 18.30 Aktualności 18.50 Gość Aktualności 19.25 Agro rynek 19.45 Muzyczny mix 19.50 TV Katowice zaprasza 20.10 Minęła 20-ta 21.06 Telekurier 22.15 Info dziennik 23.17 Plusminus 23.46 Filmy dokumentalne 0.56 Minęła 20-ta.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.00 Azur i Asmar 9.00 Świat według Kiepskich (s.) 10.00 Daleko od noszy 11.00 Malanowski i Partnerzy (s.) 11.30 Samo życie 12.00 Rodzina zastępcza plus 13.00 Zamieńmy się żonami 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Tak, kochanie (s.) 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy (s.) 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 Świat według Kiepskich (s.) 20.30 Borat Podpatrzone w Ameryce, aby Kazachstan rósł w siłę, a ludzie żyli dostatniej (film USA) 22.30 Stand up - zabij mnie śmiechem 0.30 Zagadkowa Noc.

TVC 1

5.59 Dzień dobry 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Łóżko z baldachimem (s.) 10.05 Lenka (film czes.) 11.15 O Skarb Agnieszki Czeskiej 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Doktor Quinn (s.) 14.15 Dotyk anioła (s.) 15.05 Partnerskie strojenie (talk-show) 15.50 Niefortunna czarownica (s.) 16.15 Mój punkt widzenia 16.30 Czarodziejskie przedszkole (pr. dla dzieci) 17.00 AZ-kwiz 17.30 Pod pokrywką (mag.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czarne owce (pr. publ.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 List do Ciebie 21.00 Historie sław (cykl dok.) 21.55 Na tropie (mag. krym.) 22.20 Kochanki (s.) 23.15 To był mój brat (film wł.) 1.00

Doktor Quinn (s.) 1.45 Ścisłe tajne morderstwa.

TVC 2

6.00 Franklin (s. anim.) 6.20 Finley, strażacki samochodzik (s. anim.) 6.40 Sąsiedzi (s.) 6.50 Wizyta w zoo 7.00 Dom - to sztuka (mag.) 7.25 Learning English with Ozmo 7.55 Potomkowie sław (cykl dok.) 8.30 Panorama 9.10 Z rodu Przemysławów (s. dok.) 9.25 Babel (mag.) 9.50 Apokalipsa: II wojna światowa (cykl dok.) 10.55 Cudowny świat (cykl dok.) 11.35 AZ-kwiz 12.00 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 12.25 Czarne owce (pr. publ.) 12.40 Reporterzy TVC 13.20 Piękno europejskich wybrzeży 13.35 Teleturniej dla dzieci 14.00 Tajemnice Toma Wizarda (s.) 14.15 Kid Detectives 14.40 Pr. dyskusyjny 15.00 Czy mnie zechcecie? 15.15 Świat za 50 lat (dok.) 16.10 Jak przeżyć (s. dok.) 16.25 O nauce i naukowcach (s. dok.) 16.45 Jeden wspólny świat (s. dok.) 17.05 Diagnoza 17.20 Port (mag.) 17.50 Dołącz do nas (pr. ekolog.) 18.05 Nie poddawaj się (pr. ekolog.) 18.30 Szukam pracy (mag.) 18.55 Wiadomości w czeskim języku migowym 19.05 Musicblok (mag.) 19.30 Adult English Zone 20.00 Ten nasz czeski charakter 20.25 Królowa Elżbieta (film br.) 22.15 Krótka długa droga (dok.) 23.45 Azyl (film fr.) 1.25 Partnerskie strojenie.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Stefanie (s.) 9.40 W obronie naszych dzieci (film USA) 11.30 Tescoma ze smakiem (mag. kul.) 11.40 Detektyw Monk (s.) 12.35 Superman (s.) 13.35 Siostrzyczki (s.) 14.05 Gwiazdne wrota: Atlantyda (s.) 15.00 Kobra 11 (s.) 16.00 Agenci NCIS (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.30 Dr House (s.) 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości 20.00 Doskonały świat (s.) 21.15 Dr House (s.) 22.10 Historie bez scenariusza (cykl dok.) 22.45 Śledztwo nad przepaścią (film USA) 1.00 Tajemnice Smallville (s.) 2.10 Mr. GS (talk-show).

PRIMA

6.25 Szaleństwa Toma & Jerry'ego (s. anim.) 6.55 Frasier (s.) 7.20 Magazyn kulinarny 8.10 Will & Grace (s.) 8.55 M.A.S.H. (s.) 9.25 Nieustraszone (s.) 10.30 To morderstwo, napisała (s.) 11.30 Policja Hamburg (s.) 12.35 M.A.S.H. (s.) 13.05 Will & Grace (s.) 13.35 Bliżej (s.) 14.35 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze (s.) 15.30 Big Ben (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.50 Fakty B. Tacheć 18.00 Nakryto do stołu! (konkurs kulinarny) 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne, sport 19.50 VIP wiadomości 20.00 Powrót do domu (s.) 21.20 Top Star magazyn 22.25 Castle (s.) 23.25 Mama i tata poszukiwani (reality show) 0.25 Policja kryminalna Kolonia (s.).

INFORMATOR

CO W TEATRZE

SCENA CZESKA - HAWIERZÓW: Ze života hmyzu (5, godz. 19.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

CO W KINACH

HAWIERZÓW - Centrum: Zemsta futrzaków (5, 6, godz. 15.30); Salt (5, 6, godz. 17.45, 20.00);

KARWINA - Centrum: Let's dance (5, 6, godz. 20.00); Trick (5, 6, godz. 17.45); TRZYNIEC - Kosmos: Román pro muže (5, 6, godz. 17.30); CIESZYN - Piast: Streetdance (5, 6, godz. 16.15, 18.15), Koszmar z ulicy więzów (5, 6, godz. 20.15).

WYSTAWY

CZ. CIESZYN - Czytelnia i kawiarnia literacka Noiva zaprasza na wystawę obrazów i grafik pt. „Cieszyn oczyma cieszyńskimi”. Czynna do 8. 10.

MIEJSKI DOM KULTURY w Karwinie, sala Mánesa: do 27. 10. wystawa obrazów Aloisa

Bednára. Czynna po, śr, pt: 9-15, wt, czw: 9-19.

BIBLIOTEKA REGIONALNA w Karwinie, Rynek Masaryka: wystawa „Chopin 2010”.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: Stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”; do 10. 10. wystawa pt. „Piękno stroju ludowego”. Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ SALA WYSTAW w Hawierzowie, Robotnicza 14: Wystawa pt. „Środki płatnicze na Śląsku Cieszyńskim”. Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ SALA WYSTAW w Karwinie; rynek Masaryka: do 26. 11. wystawa pt. „Szybciej! Wyżej! Mocniej!”, stała ekspozycja „Střípky z dějin Karvine”. Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14: Wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie, K muzeu 89: Stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów”; do 17. 10. wystawa pt. „Czar krysztalu”. Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

POWIATOWE ARCHIWUM PAŃSTWOWE KARWINA: Wystawy: „Grzeszni ludzie miasta Karwiny”; foyer „Wirtualna Karwina”. Czynne: po, śr: 8-17, wt, czw, pt: 8-15.

CO ZA OLŻĄ

GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3. Maja 11: do 31. 10. wystawa pt. „Materia prima”. Czynna codziennie w godz. 10-18.

▲ do 31. 10. wystawa pokonkursowa 6. Konkursu Wzornictwa Przemysłowego „Projekt Arting 2010”. Czynna codziennie w godz. 10-18.

▲ do 31. 10. wystawa Joanny Chudy pt. „Śląski ulisses”. Czynna codziennie w godz. 10-18.

WSPOMNIENIA

Kto w sercu żyje, nie umiera...

W niedzielę 3. 10. 2010, minęła 4. bolesna rocznica śmierci naszej Kochanej Żony, Mamy, Córci, Babcie, Siostry i Cioci

śp. WANDY LISZOK

z Karwiny-Nowego Miasta. O chwilę wspomnień proszą mąż i najbliższa rodzina. RK-181

Wszystko przemija – to przeznaczenie, lecz jedno zostaje – wspomnienie.

Dziś, 5. 10. 2010, obchodziłaby 100. rocznicę urodzin naszego Kochana Siostra, Ciocia, Praciocia

śp. WIKI MIĘKINA

z domu Prus, zaś 9. 9. 2010 minęła 10. rocznica Jej zgonu. Wszystkim, którzy razem z nami poświęcili Jej chwilę wspomnień, dziękuję siostra Ilze z rodziną. RK-179

CO W TERENIE

HAWIERZÓW-MIASTO – Klub Kobiet zaprasza na spotkanie klubowe 7. 10. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuszka 2.

KARWINA-N. MIASTO – MK PZKO zaprasza 9. 10. o godz. 15.30 do świetlicy koła na spotkanie klubowe połączone ze smażeniem popularnych stryków.

PTTS „BŚ” wraz z PTTK Golezów – Zapraszają 9. 10. na tradycyjne kładzenie wieńców u pomnika partyzantów pod M. Czantorią. Wymarsz z dworca w Wędrynie o godz. 7.45. Spotkanie o godz. 9.00 z PTTK przy krzyżu na Wroźnej i ra-

zem idziemy pod pomnik. Inf.: www.ptts-beskidslaski.cz, 731 892 401.

BYSTRZYCA – Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza 6. 10. o godz. 17.00 na prelekcję pt. „Podróże po świecie” do Domu PZKO.

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora zapraszają 6. 10. o godz. 15.00 na spotkanie do Domu PZKO. **CZ. CIESZYN** – Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka zaprasza 5. 10. o godz. 17.00 na spotkanie z cyklu „Podróże bliskie i dalekie”. Wrażeniami z pobytu wśród Indian w Amazonii podzieli się T. Chorzempa.

▲ w środę 6. 10. o godz. 16.00 odbędzie się Spotkanie z techniką. Prelekcję pt. „Produkcja stali konwertoro-

Czym wioska bogata, tym rada

W Śmiłowicach wznowiono wiosną br. działalność organizacji działkowców. Efekty już są widoczne. W ostatni piątek i sobotę w sali Urzędu Gminy odbyła się wystawa ich plonów. Na tym jednak nie koniec. Oglądać można było również wyroby rękodzielnicze, aranżacje z kwiatów, obrazy malarza Pawła Wąłacha czy skosztować specjalów ze zwierzyny, które oferowali członkowie stowarzyszenia myśliwskiego.

– Zaczęło się od prywatnej imprezy Vladislava Samka, który ma ogród na Rakowcu i w październiku ub. roku zaprosił mnie na swoją wystawę owoców. Niecałe cztery miesiące później odbyło się zebranie założycielskie wznowionej organizacji działkowców. Jest taki zwyczaj, że działkowcy co roku prezentują swe plony. W tym roku przyroda nie była

Na scenie zespół z Bitarovec.

zbyt szczodra, dlatego podeszliśmy do wystawy trochę inaczej. Zaprosiliśmy również inne organizacje i osoby indywidualne, by pokazały, co potrafią – powiedział wójt Gustaw Chwistek.

Podczas imprezy zaprezentowały się również śmiłowicka szkoła, bi-

blioteka i Miejsce Koło PZKO. Zespół „Śmiłowianie” zaprezentował „Stawiani Moja”, działający od 60 lat pezetkaowski zespół teatralny pokazał zdjęcia ze swej działalności. Podobał się występ druciarzy i zespołu śpiewaczego z zaprzyjaźnionej słowackiej gminy Bitarová. (dc)

Biblioteka Miejska dla wszystkich

Pierwszy tydzień października odbywa się w Republice Czeskiej pod znakiem Tygodnia Bibliotek. Hasło przyświecające tegorocznej edycji wydarzenia to „Biblioteka dla wszystkich”. W propagowanie czytelnictwa aktywnie włącza się także czeskojęzyńska Biblioteka Miejska.

– Dziś zapraszamy do filii biblioteki przy ulicy Havlíčka na literackie wspomnienia, czyli czytanie ulubionych książek z młodości. O godz. 17.00 rozpocznie się 87. spotkanie z cyklu „Podróże bliskie i dalekie”, Tadeusz Chorzempa podzieli się wrażeniami z pobytu wśród Indian w Amazonii – zaprasza Ewa Sikora z Biblioteki Miejskiej.

W środę odbędą się również dwie

imprezy – o godz. 16.00 w dziale dla dzieci prelekcję „O ziołach w bibliotece” wygłosi Kateřina Pšezčolková, zaś w dziale dla dorosłych zaplanowane jest kolejne „Spotkanie z techniką” – referat Zbigniewa Piegzy o „Produkcji stali konwertorowej”.

Natomiast w czwartek o godz. 10.00 odbędą się warsztaty plastyczne dla mam z dziećmi, o 16.00 przedstawione zostaną nowości książkowe dla naszych milusińskich.

– Przez cały tydzień od 4 do 10 października przy ul. Havlíčka można zwiedzać małą wystawę nazwaną „Czeskie po polsku – polskie po czesku”. Chodzi o książki tłumaczone z języka polskiego i czeskiego z bibliotecznego księgozbioru – mówi Ewa

Sikora. Siedziba przy ul. Ostrawskiej organizuje w środę spotkanie autorskie z Věrou Řeháčkovą, filia w Sibicy zaprasza zaś w piątek na pogadankę „Wiera i Franciszek – w literaturze, muzyce, sztuce” – o znanych postaciach noszących te imiona. Również w piątek w Czytelnicy i kawiarni literackiej „Noiva” odbędzie się Salon dyskusyjny z pisarzem A. Vašíčkem.

W ciągu całego Tygodnia Bibliotek we wszystkich siedzibach BM w Czeskim Cieszynie odbywać się będą także inne imprezy towarzyszące. – I na koniec dobra wiadomość dla zapominalskich. Z okazji Tygodnia Bibliotek Biblioteka Miejska w Czeskim Cieszynie udziela amnestii – informuje Ewa Sikora. (wb)

Dzisiaj, 5. 10. 2010, mija 3. rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. STANISŁAWA SIKORY

z Nieborów. Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi. GL-681

Dnia 6 października przypomnimy sobie 90. rocznicę urodzin

śp. OLGII SIOSTRZONKOWEJ

z Suchej Górnej, która odeszła od nas przed 8 laty. Wszystkich, którzy zachowali Ją w pamięci, prosimy o chwilę wspomnień. Wantulokowie. GL-682

Jak gwiazda, gdy nagle zgasnie w oddali...

Dnia 6. 10. 2010 minie 3. rocznica tragicznej śmierci naszego Kochanego

MARKA POLAKA

Tych, którzy Go znali i kochali, o wspomnienie proszą najbliżsi. GL-683

wej” wygłosi Z. Piegza. W tym samym terminie K. Pšezčolková będzie miała wykład o roślinach leczniczych.

▲ Zarząd ZŠM zaprasza przedstawicieli zrzeszonych chórów na jesienne zebranie Rady Chórów w czwartek 7. 10. o godz. 16.00 do sali posiedzeń Kongresu Polaków.

MISTRZOWICE – Zarząd MK PZKO zaprasza 9. 10. o godz. 14.00 do udziału w I Mistrzowskim święcie latawców na łąkę Na Gorach, nad kapliczką cmentarną, przystanek autobusowy Mistrzowice-Bromkówka.

Niezobowiązujące zgłoszenia do 6. 10. na e-mail: d.kadlubiec@volny.cz.

TRZYNIEC – Biblioteka Miejska zaprasza 5. 10. o godz. 15.30 na seminarium pt. „Magiczna siła baśni” prezentowane przez B. Konderlę i L. Poskier. W piątek 8. 10. o godz. 17.00 zapraszamy na spotkanie autorskie z poetką i pisarką Anielą Kupiec do biblioteki.

WSPÓLNOTA – Zapraszamy na zebranie przedwyborcze ruchu politycznego Wspólnota 5. 10. o godz. 17.00 do Czytelni w Wędrynie.

NAUKA JĘZYKÓW OBCYCH

- angielski, francuski, hiszpański, polski
  - korepetycje dla licealistów i uczniów w grupach od 3-4 osób oraz „one to one”
  - lekcje dla dorosłych
- tel. 603 180 124
e-mail: cristobal@bajger.com
www.cristobal-bajger.firmy.cz

Ogłoszenia do «Głosu Ludu» przyjmowane są w dni powszednie:

- ☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30. e-mail: ogloszenia@glosludu.cz
- ☐ W biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Cz. Cieszyn w godz. 8.00-16.00. Tel. 558 711 027; e-mail: ad.servis@hudeczek.cz
- ☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie Frysztaicie (przy rynku) w godz. otwarcia. Tel.: 596 312 477; e-mail: knih-k1pl@rkka.cz

OFERTY

ANTYKI KUPIĘ w każdym stanie – przedwojenne meble, zegary, obrazy, pocztówki oraz inne starocie, tel. 0048 605 255 770. GL-661

HYDE PARK

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów.

O co tutaj chodzi?

W sobotnim wydaniu „GL” przeczytałem, że w Czeskim Cieszynie zasiadło tym razem nie 3x3, ale siedem „głów pomazanych” w celu głębokiego zastanowienia się nad tegoroczną strategią wyborczą i to całkiem logicznie, bo polskie społeczeństwo na Zaolziu od czasu do czasu powinno się zjednoczyć i pokazać siłę swojego elektoratu wyborczego.

Przed kilku laty próbowaliśmy swoich sił w wyborach do samorządu wojewódzkiego a okazało się, że nas na to samodzielnie nie stać. Nie ma jednak lepszej okazji do sprawdzenia i pokazania siły naszej jedności, w skali ponad gminnej, niż wybory senackie w okręgu wyborczym nr. 73. Nasi przywódcy z Kongresu Polaków, PZKO i Ruchu Politycznego Wspólnota jednak stchórzyli i nie podjęli jasnej decyzji. A sytuacja jest tak oczywista! Mamy ośmiu dobrych i doświadczonych kandydatów, wszyscy są z naszego terenu i całkiem dobrze ich znamy. Wśród nich jest jednak człowiek z absolutnie niepodważalnym dorobkiem życiowym i ze stuprocentową gwarancją pozytywnego stosunku dla całej naszej grupy narodowej na Zaolziu (w tym momencie zaczyna się kryptoreklama wyborcza, autor listu może wykupić kandydatowi, którego

popiera, reklamę wyborczą w naszej gazecie – przyp. red.).

Znam wszystkich tych panów i panią, których nie stać było na jasną wskazówkę. Co do Kongresu Polaków, to już od pewnego czasu nie łudzę się tym, że nie prezes Szymczek, ale Wantuła tam niestety rządzi, ale o ile chodzi o prezesa Rytkę i działaczy Wspólnoty, to naprawdę nie rozumiem, jak mogą się tak wyprzeć tego, co reprezentują. Jeszcze, że była między nimi jedna kobieta, jak zawsze z głową dzielnie w górę podniesioną i zwróciła uwagę na to, że w wyborach do władz gminnych nie można się skupić tylko na popieraniu całych list wyborczych Wspólnoty, ale że ważne jest wsparcie Polaków również z innych list wyborczych, ponieważ bez szerszego poparcia mogłyby się Wspólnota w wielu wypadkach ocknąć w przestawicielstwie gminy w izolacji.

Zaskoczonymu i zmartwionemu taką postawą naszych przywódców, na myśl wkrađa mi się historia apostoła Judasza i jego trzydziestu srebrników. Oby panowie, za te później porzucone srebrniki, nie kupiono na Zaolziu pola garncarza na nasz ostatni już cmentarz i nie nazwano go „Cmentarzem dla cudzoziemców”. **WAWRZYNIEC FÓJCIK**

Zwycięstwo za dwa punkty

TIPSPORT EKSTRALIGA

TRZYNIEC CZ. BUDZIEJOWICE 3:2 (D)

Tercje: 0:2, 2:0, 0:0 – 1:0. Bramki i asysty: 24. McGregor (Peterek, Květoň), 24. Polák (Varađa, Hořava), 63. Polanský (Lojek) – 11. Martynek (Pletka, Kašpařík), 11. R. Pšurný (M. Pšurný, Červený). Trzyniec: Vojtek – Hrabal, Zíb, Štách, Krajiček, Cartelli, Lojek, Hořava, Hudec – Růžička, Polanský, Kohn – Varađa, Bonk, Polák – Adamský, Květoň, McGregor – Podešva, Peterek, Hrňa.

Hokeiści Trzyńca słyną w tym sezonie z gorszych pierwszych tercji. Stalownicy znów nie wystrzegali się na wstępie spotkania głupich błędów, przegrywając od 11. minuty 0:2. Do odrabiania strat zabrali się gospodarze w drugiej odsłonie. McGregor w 24. minucie najlepiej zorientował się w zamieszaniu podbramkowym, a kilka sekund później na 2:2 wyrównał po solowym rajdzie Polák. Dla trzyńckiego napastnika była to już siódma bramka w sezonie. W barwach gości dobry mecz zaliczył były hokeista trzyńckiego klubu – Rostislav Martynek. Przenosiny na południe Czech wyraźnie wyszły mu na zdrowie. Dla Trzyńca istotniejsza jest jednak dobra forma własnych graczy. Chociażby Polanskiego z Lojkiem, którzy w dogrywce zapewnili Trzyńcowi zwycięstwo za dwa punkty. Martin Lojek huknął z dystansu, a krążek musnął jeszcze kijem Jiří Polanský. W Werk Arenie do obejrzenia był dobry hokej, waleczny i zacięty do samego końca. Minusem meczu były niepotrzebne przepychanki i przemytywanie niektórych zawodników – chociażby Pletki w barwach Budziejowic.

– Pokazaliśmy, że stać nas na dobry

Trzyńcieński obrońca Lukáš Zíb przykleił do bandy Václava Pletkę.

hokej nawet w trudnych warunkach. Goście w ostatniej tercji zabarykadowali się pod własną bramką i ciężko było cokolwiek zdziałać. Paradoksalnie w bezbramkowej trzeciej tercji zagraliśmy najlepiej – powiedział po meczu trener Břetislav Kopřiva.

W innych meczach 7. kolejki: Slavia – K. Wary 1:2, Kladno – Witkowitz 3:5, Pardubice – Pilzno 2:3 (k),

K. Brno – Liberec 2:1, Zlin – Litwinów 10:2, Ml. Bolesław – Sparta 5:2. Lokaty: 1. Witkowitz 17, 2. Cz. Budziejowice 15, 3. Ml. Bolesław 13, 4. Trzyniec 13 pkt.

II LIGA

ORŁOWA – OPAWA 1:3

Tercje: 0:0, 0:0, 1:3. Bramki: 55. Ivan – 42. Tichý, 43. Kocián, 60. Pavelek.

Orłowa: Safránek – Flašar, Javín, Stefánka, Sznápk, Tomis, Samiec, Hegegy, Urbánek, Vnenk, Blatoň, Škatuła, Studený, Valchař, Holuša, Grygar, Kraft, Ivan, Mičulka, Novák, Malík.

Orłowianie przegrali po raz pierwszy przed własną publicznością.

Lokaty: 1. Szumperk 19, 2. Opawa 18, 3. Prościejów 16, 4. Orłowa 15 pkt. **JANUSZ BITTMAR**

ZUBR EKSTRALIGA

Ofensywny spektakl zafundowali widzom piłkarze ręczni w meczu 4. kolejki Zubr Ekstraligi. Baník Karwina zwyciężył na parkiecie Przerowa wysoko 40:34, umacniając się na drugim miejscu w tabeli. Bohaterem spotkania był Vojtěch Petrovský, zdobywca aż 14 bramek. Świetny mecz zaliczyli w barwach Baníka także obaj Polacy, Krzysztof Łyżwa i Michał Bałwas.

PRZERÓW KARWINA 34:40

Do przerwy: 17:24. Karwina: Drápal, Lefan – Hanisch 1, Vančo 3, Sliwka 5, Heinz 2, Chudoba 3, Bałwas 3, Hanták, Kružík 2, Petrovský 14/2, Łyżwa 3, Kalous 4, Monczka.

Lokaty: 1. Pilzno 8, 2. Karwina 6, 3. Jičín 6 pkt. W sobotę: Karwina – Lowosice (10.30). **(jb)**

W SKRÓCIE

CASTELLANI PODAŁ SIĘ DO DYMISJI.

Za wcześniej wrócili polscy siatkarze z mistrzostw świata we Włoszech. Biało-czerwoni odpadli już w drugiej fazie turnieju, przegrywając z Brazylią i Bułgarią. Trener Daniel Castellani po powrocie do kraju oddał się do dyspozycji zarządu Polskiego Związku Piłki Siatkowej. Castellani objął reprezentację Polski w styczniu 2009 roku, a kilka miesięcy później doprowadził ją do pierwszego w historii mistrzostwa Europy.

***

SREBRNE CZESZKI.

Czeskie koszykarki sięgnęły po srebrny medal mistrzostw świata. W finałowym spotkaniu rozegranym w Karłowicach Warach podopiecznym trenera Lubora Blažka uległy faworyzowanym Amerykankom 69:89. Dla ekipy USA to ósmy tytuł w historii. Brąz przypadł koszykarkom Hiszpanii. **(jb)**

W Karwinie ważą się losy trenera Balcárka

I LIGA

OSTRAWA – SLOVÁCKO 2:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 25. Neves, 72. Varadi – 51. Reinberk. Ostrawa: Baránek – Řezník, Neuwirth, Neves, Marek – Lukeš, Greguš (66. Hušbauer), Frejlich (83. Bolf) – Varadi, Zeher, Koukal (60. Pilík).

Baník wymęczył trzy punkty grając z przewagą jednego zawodnika w polu. W barwach gości cały mecz zaliczył wypożyczony z Trzyńca napastnik Radek Szmek. W tabeli Ostrawa awansowała na 11. pozycję.

II LIGA

ZLIN – TRZYNIEC 1:0

Do przerwy: 1:0. Bramka: 18. R. Dobeš. Trzyniec: Lipčák – Joulk, Kuděla, Hupka, Lisický (83. Doležal) – Malíř, Hanus (64. Maroš), Reháč, Byrtus (74. Onuchukwu) – Radzinevicius, Štyvar.

Dobłą passę Trzyńca przerwali w weekend piłkarze Zlina. Faworyt rozgrywek zwyciężył po bramce Dobeša, który „szczupakiem” nie dał szans Lipčákowi. Podopieczni trenera Patrika Krabca wypracowali sobie w meczu minimum dogodnych okazji.

SOKOLOV – KARWINA 1:0

Do przerwy: 0:0. Bramka: 58. Podrazký. Karwina: Kafka – Jursa, Mihálik, Homola, Tchuř – M. Pavlík – Ciku (72. Slončík), Motyčka (65. Mišin-ský), Ficek, Milosawljew – Opic.

Wszystko wskazuje na to, że Sokolov będzie katem trenera Karwiny Jiřego Balcárka. Drugoligowe wyniki karwińskiego zespołu nie dają spać nie tylko kibicom, ale także włodarzom nadolziańskiego klubu. Najpóźniej dziś zapadnie decyzja w sprawie ewentualnych zmian przy sterze Karwiny. W Sokolowie goście zagrani marnie, tracąc gola po błędzie stoperów.

Lokaty: 1. Vlašim 24, 2. Dukla 23, 3. Jihlava 19, ... 9. Karwina 12, 11. Trzyniec 12 pkt.

DYWIZJA

PIOTROWICE LISKOWIEC 2:1

Do przerwy: 0:1. Bramki: 52. Miko, 85. Šuster – 27. Čerňák. Piotrowice: Sabela – Szkuta, Gill, Bernátik, Reichl – Miko, Kumpán, Bielan (75. Giňa), Dittrich – Lukan (81. Jury-gáček), Šuster (88. Klimek).

Lokomotywa wzięła się w garść w najlepszym momencie, pokonując ambitny Liskowiec. Decydującego gola strzelił Pavel Šuster z podania Gini. Po przewlekłej kontuzji do gry wrócił Klimek.

MIKULOWICE ORŁOWA 4:1

Do przerwy: 2:0. Bramki: 13. i 37. Onciul, 72. Švancer, 84. K. Burian – 90. Žůrek. Orłowa: Szarowski (72. Boček) – Krčmařík, Bajzath, Kadlčák, Skácelík – Mišanec, Košňovský,

Urban, Jatagandzidis (55. Žůrek), Šebek (62. Kopel) – Starý.

Jeśli tak dalej pójdzie, to Slavia już na półmetku sezonu może szlifować formę do piątoligowych rozgrywek. Orłowianie przegrali do tej pory siedem spotkań z dziesięciu. W 72. minucie w ostrym starciu ucierpiał w dodatku bramkarz Radek Szarowski.

HAWIERZÓW N. JICZYN 0:2

Do przerwy: 0:2. Bramki: 2. Dědík, 32. Pražák. Hawierzów: Svatoš – Valový (46. Baláž), Šáblík, Suchý (57. Schovajsa), Szkuta – Pristáš (69. Jašek), Husárik, Bureš, Pištěk – Galajda, Sitték.

Indianie grają na nerwach swoich kibiców. Według stałych bywalców był to najgorszy występ Hawierzowa w ostatnich trzech sezonach. Koszmarne zagrani zwłaszcza Pištěk z Pristášem.

Lokaty: 1. Ostrava B 18, 2. Mikulowice 18, 3. Opawa B 17, ... 8. L. Piotrowice 14, 14. Hawierzów 7, 15. Orłowa 5 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

CZ. CIESZYN OLDRZYSZÓW 6:2

Do przerwy: 2:1. Bramki: Ligocki 3, Fizek, Šmahaj, Duda – Blahetka, Utěšený. Cz. Cieszyn: Gradek – Vlachovič, Tomsa, Šlavka, Fizek – Bolek (75. Fikoczek), Kantor, Mendrok,

Zabelka – Šmahaj (46. Ligocki), Duda (60. Przczycko).

To był mecz Ligockiego, któremu wystarczyło 45 minut do strzelenia hat tricka. Zrezygnowani goście w drugiej połowie opadli z sił, nie nadążając za szybkim futbolem z pierwszej piłki w wykonaniu Czeskiego Cieszyna.

PETRZKOWICE BOGUMIN 2:1

Do przerwy: 2:1. Bramki: Indra, Sedlář – Košťál. Bogumin: Šajer – Socha, Tvrđý, Košťál, Baier (55. Bystron) – Kempný, Kubinski (80. Poštulka), Fluxa, Veseleňák – Mooc, Ciesarik (60. O. Gábor).

Boguminiacy bez Hanusa (pauzującego w trzech meczach za czk) nie mają takiej siły przebicia. W Ostrawie nie byli gorszym zespołem, gospodarze lepiej jednak ustawili celowniki. Jedyne gola (na 1:1) zdobył dla gości Košťál z rzutu różnego.

DZIEĆMOROWICE FRENŠTÁT 1:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: Pastucha – Košelík. Dziećmorowice: Pacanovský – Škulaň, Matušík (46. Kratka), Hojdysz, Pastucha – Schimke, Maleňák, Prčík, Karkoška – Kratka, Ligocki (80. Beilner).

Lepszym zespołem byli przyjezdni. Elektrycy tym razem nie spisali się najlepiej. Remis uratował dla gospodarzy w 55. minucie Pastucha. W 89. minucie Pacanovský obronił stupro-

centówkę, potwierdzając dobrą formę z ostatnich meczów.

Lokaty: 1. Janovice 21, 2. Krnov 19, 3. Hradec n. M. 17, ... 7. Cz. Cieszyn 13, 8. Dziećmorowice 13, 11. Bogumin 10 pkt.

I A KLASA

Stonawa – Bystrzyca 1:3, Sucha G. – Raszkowice 1:5, Bruszperk – Karwina B 1:3, Olbrachcice – Šmiłowice 0:1. Lokaty: 1. Bystrzyca 17, 2. Stonawa 16, ... 4. Karwina B 14, 5. Olbrachcice 14, 7. Šmiłowice 12, 11. Sucha G. 9 pkt.

I B KLASA

Wędrzynia – Jablónków 3:0, Mosty – Dobra 3:1, Oldrzychowice – Cierlicko 6:1, Datynie D. – Gnojnik 4:0, Frydek-Mistek B – Lutynia D. 4:1, Niebory – Sedliszczce 1:0, Gródek – Nydek 2:3. Lokaty: 1. Nydek 22, 2. F-M B 16, 3. Dobra 16 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

Wierzniowice – I. Piotrowice 0:2, Žuków G. – F. Orłowa 3:0, Sj Pietwałd – ČSAD Hawierzów 2:2, Bogumin B – Sj Rychwałd 2:3, G. Będowice – TJ Pietwałd 1:2, Dąbrowa – Sn Orłowa 6:2. Lokaty: 1. Dąbrowa 18, 2. Sj Rychwałd 16, 3. Bogumin B 14 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Lučina – Nawsie 4:3. Lokaty: 1. Palkowice 22, 2. Lučina 19, 3. Dobratice 19 pkt. **JANUSZ BITTMAR**